

Groene Verbinding

Raadsinformatiebijeenkomst	12 mei 2016
Voorzitter	Marlene de Regt
Tijd	19.30 – 20.30 uur
Zaal	Perskamer
Soort Bijeenkomst:	Bespreken commissiebrief
Werkvorm bijeenkomst	Regulier
Geagendeerd door:	Indra te Ronde (D66), Thijs Weistra (Groen Links)
Doel van de bijeenkomst	De raad hoort graag de mening van betrokkenen
Betrokken ambtenaren/ Presentatoren	Claar Talsma – REO (presentatie) Mascha Lichtendhal – RWS (presentatie) Marijke van Wely – Projectmanager A12 Stephan Lahaye – Rijkswaterstaat
Meepraters	Judith Scherrenberg – Buurtschap Amelisweerd / Rhijnauwen Meeprater – Rijvereniging Amelisweerd Gerard Cats – Kracht van Utrecht Jos Kloppenborg – Vrienden van Amelisweerd Bea Groen – Vrienden van Amelisweerd
Portefeuillehouder(s)	Paulus Jansen
Aanwezige griffiemedewerker(s)	Mieke Tiwon
Programma	Presentatie(s) Vragen raadsleden Meepraters aan het woord Vragen raadsleden Afsluiting
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Stad & Ruimte op 2 juni.

Onderwerp en doel van de bijeenkomst

Bij de aanpak van de A27 komt een overkapping van de bak bij Amelisweerd. Met een lengte van 249 meter. Het dak is in te richten als groene verbinding. De gemeente presenteerde de ruimtelijke verkenning. De raad wil een toelichting. Van de gemeente Utrecht en Rijkswaterstaat. Over de planning van extra benodigd onderzoek en de gevolgen. Daarnaast laat de raad inwoners en andere betrokkenen aan het woord. Bij deze bijeenkomst bent u welkom als meeprater.

Motivatie

Indra te Ronde (D66) en Thijs Weistra (GroenLinks): D66 en GroenLinks willen graag een ambtelijke toelichting en een toelichting door RWS ontvangen op de commissiebrief Groene Verbinding Ruimtelijke verkenning (bij A27) d.d 1 maart jl. Het huidige voorontwerp betreft enerzijds, op delen, een hoog detailniveau (daar hebben de fracties inhoudelijke vragen over), anderzijds wordt er op delen regelmatig aangegeven dat er (aanvullende) onderzoeken nodig zijn. De fracties ontvangen daar graag meer toelichting over (ook over de tijdslijnen van die onderzoeken), en over (eventuele) implicaties. Ook willen D66 en GroenLinks in meer detail worden bijgepraat over het proces, en welke rol van de Gemeente Utrecht op welke momenten aan de orde is, ten aanzien van het gehele (O)TB- proces. D66 en GroenLinks laten tijdens deze Raadsinformatiebijeenkomst eveneens ook graag bewoners/betrokkenen aan het woord. De fracties delen de grote weerstand tegen de verbreding van de A27 bij Amelisweerd die in Utrecht leeft, maar realiseren zich

anderzijds dat het Rijk al wel van de Gemeente Utrecht verwacht mee te zoeken naar de beste inpassing, en kijken daarom in dit stadium graag al kritisch mee.

Bijdragen

Judith Scherrenberg – Buurtschap Amelisweerd / Rhijnauwen:

Ik spreek vanavond in namens het Buurtschap Amelisweerd – Rhijnauwen. Dit betreft de bewoners op de 3 landgoederen aan de Oostkant van Utrecht. Dit is het mooiste stukje groen dat direct aan de stad grenst en waar nu al jaarlijks zo'n 1,5 miljoen mensen recreëren. Desondanks lijkt het gebied zelfs nog een beetje op echte natuur door de oorspronkelijke begroeiing, waarin o.a. de herten, vossen, eekhoorns en vele soorten vogels verblijven. Het buurtschap spreekt in om te bereiken dat de groene verbinding zo beperkt mogelijk blijft om de gevolgen voor de landgoederen en haar natuur, mens, dier en plant, te beperken. Het is mooi dat Utrecht zal doorgroeien naar 400.000 inwoners, maar dat betekent niet dat dat kleine stukje natuur dat ons nog rest aan de oostkant van Utrecht onder de recreatiedruk zou moeten bezwijken. Verder pleit het Buurtschap voor geluidsisolatie om de leefbaarheid van het gebied te behouden. De redenen waarom ik hiervoor pleit namens het Buurtschap benoem ik hieronder.

1. De 3 landgoederen liggen ingesloten tussen bebouwing en wegen. Partijen zoals gemeente Utrecht en Bunnik, de Uithof, organisaties van evenementen en commerciële partijen knabbelen voortdurend aan de landgoederen. De druk op de landgoederen is vooral de laatste tijd enorm toegenomen, Neem het aantal hardloopwedstrijden, de marathons, de vele wielrenners, de plannen voor fietspaden dwars door het bos, de mogelijke roeibaan etc. Maar waarom zijn de landgoederen zo belangrijk? Het is niet zomaar een stuk groen. Cultuurhistorie, landschap en natuur zijn volstrekt in balans. De hoge oude bomen, de prachtige lanen, de doorkijkjes naar de weilanden en de rijkdom aan natuur maken de landgoederen tot een schitterend ensemble dat uniek is. Belevingswaarde voor de burger is groot.
2. Door de Raad is een toekomstvisie opgesteld waarin een zonering is aangegeven waarbij ieder van de 3 landgoederen een accent hebben gekregen. Rhijnauwen recreatief, Oud-Amelisweerd cultuurhistorisch, Nieuw-Amelisweerd natuur.
3. De aanleg van de A 27 is ingrijpend geweest; de verbreding is dat ook. Als presentje en als compensatie komt er bij de verbreding van de A 27 een dak op de bak. De Buurtschap heeft van het begin aan aangegeven dat er meer behoefte bestaat aan een goede geluidsisolering op het traject Nieuw-Amelisweerd –Uithof dan aan een dak op de bak. Als Buurtschap hechten wij veel meer aan een grotere inzet ten aanzien van geluidswering met name het stuk van Nieuw Amelisweerd tot aan de Uithof. Dit is beter voor mens en dier in deze omgeving.
4. De plannen van de gemeente om via een dak op de bak een grote nieuwe toegang tot de landgoederen te creëren staat haaks op de zonering die door de raad is vastgesteld (Nieuw-Amelisweerd accent natuur). Ongetwijfeld zal dit leiden tot een nieuwe en extra druk om allerlei voorzieningen aan te leggen (fietspaden, recreatieve voorzieningen etc) met alle gevolgen voor de natuur.
5. Nu de verbreding van de A27 en daarmee de aanleg van een dak mogelijk realiteit wordt, is het van groot belang na te gaan wat dit voor de landgoederen kan betekenen. Zorgvuldigheid is hierbij van groot belang.
6. Het spreiden van de recreatiedruk door het mensen te verleiden naar het gebied Maarschalkerweerd te gaan in plaats van de landgoederen is weinig reëel, omdat de sfeer op de landgoederen totaal anders is dan bij de sportvelden. De veronderstelling dat hierdoor minder auto's naar de landgoederen is weinig geloofwaardig, mensen komen met de auto naar de bestaande punten omdat ze ook de horeca in dit stuk willen bezoeken. Dit gaan ze niet opeens vanuit de andere kant van het gebied belopen.
7. Het herstellen van een dubbele bomenrij aan de Koningsweg (hoe loffelijk ook) is weinig praktisch, want dit levert voor de bewoners een verhoogd verkeersrisico op. De bewoners hebben expliciet aangegeven dat een dergelijke bomenrij het zicht en overzicht op de weg vermindert en tot verkeersslachtoffers zal leiden.

8. In de ruimtelijke verkenning wordt aangegeven dat het onderzocht moet worden of de Nieuwe Hollandse Waterlinie beleefbaar gemaakt kan worden. Onderzoek kan altijd nuttig zijn, maar het Fort wordt door haar ligging en afzondering en beperkte gebruik bewoond door vele bijzondere en bedreigde plant – en diersoorten.

Samenvattend is de Buurtschap is van mening dat een bescheiden groene inrichting van het dak gewenst is voor het behoud van de zonering van Amelisweerd – Rhijnauwen in belang van mens en dier. Een beperkte doorgaande verbinding zoals een bescheiden voetpad lijkt dan te passen binnen de recreatieve druk die de 3 landgoederen aan kan. Recreatieve evenementen op de dak op de bak zijn wat betreft het Buurtschap uit den boze. Het buurtschap dringt aan op een goede geluidsisolering vanaf de bak tot aan de Uithof, vooral omdat bij het opschuiven van het dak op de bak naar het zuiden, de geluidsoverlast op de landgoederen toeneemt. Geluidsisolatie verhoogt de natuurwaarde, recreatiewaarde en leefbaarheid van de 3 landgoederen. De gelden in de pot bovenwettelijke maatregelen totaal ter grootte van € 15 mln kunnen hiervoor gedeeltelijk worden ingezet.

Gerard Cats – Kracht van Utrecht:

1. Het dak op de bak krijgt een draagvermogen van 30 kN/m². Natte klei weegt 20 kN/m³. Op pagina 34 van de "bijlage commissiebrief De Groene Verbinding" staat verholen, maar daarom niet minder terecht, dat een leeflaag van 1 m dik krap is. Maar bij een leeflaag van 1,5 m dik wordt de bak tot zijn maximale draagvermogen belast. Dan kan er dus geen boom meer op groeien, geen mens meer op lopen. Kortom, stelt u zich aub niets voor over het groen op het dak. Het draagvermogen is net voldoende om er wat dor gras op te houden.

2. In een powerpoint presentatie toon ik u hoeveel lawaai het dak wegneemt. Daarin zult u zien dat de meeste mensen alleen kunnen horen dat het dak een beetje lawaai wegneemt als ze staan op het dak, dus boven de snelweg. Overall elders, zij het in woonwijken als Lunetten of Lodewijk Napoleon Plantsoen, zij het in de recreatiegebieden als Amelisweerd (ja, Amelisweerd zelf!) of Maarschalkerweerd, hoort zelfs een professioneel geoefend gehoor geen verschil.

Bea Groen – Vrienden van Amelisweerd

Een groene verbinding: het dak op de bak van Amelisweerd. Bea Groen (Vrienden van Amelisweerd) Landgoed Amelisweerd is een Rijksmonument tussen Utrecht en Bunnik. Het is een bijzonder ensemble van een weilanden- en slotenpatroon van meer dan 800 jaar oud en daarnaast heeft het landhuizen met koetshuizen, boerderijen en bossen die zijn aangelegd in de achttiende eeuw, die dus nu zo'n 250 jaar oud zijn. Vooral de bossen behoren tot de ecologisch waardevolste gebieden van Nederland. Het landgoed is de favoriete wandel/sport/ontspanning/recreatieplek van tienduizenden Utrechters. Het landgoed is eigendom van de gemeente Utrecht. Het huidige plan van de minister om de snelweg A27, die aan de westzijde van het landgoed ligt, te verbreden tast dit Rijksmonument ernstig aan. Nieuwe bescherming tegen geluidsoverlast en milieuverontreiniging zal hier ontbreken vanwege nalatigheid in de wetgeving zodat de bijzondere stinzenplanten en paddenstoelen zullen verdwijnen. Over een lengte van een kilometer zal aan weerszijden van de weg een strook landgoed met oude waardevolle bomen worden gekapt: een verblijfplaats voor reeën en ijsvogels wordt bedreigd. De gemeente presenteert als tegemoetkoming voor de aantasting van een Rijksmonument de inrichting van een stukje beton boven de A27. Dit zal aanmerkelijk zuidelijker liggen dan in het onderhavige rapport wordt aangegeven, zodat van de 1 kilometer bedreigde natuur hooguit zo'n 150 meter enige ontoereikende bescherming zal krijgen. De bescherming van het Rijksmonument via 'De Groene Verbinding op het Dak' is ver te zoeken. Zo streeft de gemeente ernaar om de toegankelijkheid van het landgoed aan de westzijde te vergroten. Zowel voor voetgangers, fietsers, rolstoelgebruikers als voor automobilisten middels paden en een goede verbinding met parkeerplaatsen. Er wordt zelfs gesproken van een hellingbaan voor mindervaliden in een oude zichtlaan. Afgezien van het feit dat niet alle mindervaliden

gebaat zijn bij een helling, is het een idee dat geheel past bij het gebrek aan waardering en zorgvuldigheid dat het voorliggende stuk kenmerkt. De vergroting van de toegankelijkheid wordt dan vervolgens omschreven als hebbende eigenlijk niet of nauwelijks effect op het gebruik van het landgoed en de belasting van de paden. Het is dus zinloos om aan vergroting van toegankelijkheid te werken, als er niet meer mensen komen. Deze vreemde kronkelredenering wordt alleen maar gebruikt om de eigen Toekomstvisie Landgoederen van de gemeente Utrecht niet tegen te spreken, want dit gedeelte van het landgoed is de bestemming ´rust´ gegeven. Overigens wordt het landgoed jaarlijks al bezocht door anderhalf miljoen mensen. Ik heb onlangs met de beheerder en de buurtschap honderden winteraconieten gepoot juist in dit rustgebied en in die drie uur zijn er zo´n honderdvijftig mensen langs gekomen. Plus nog iemand op een fiets met twee achterwielen. Echt, dit landgoed is uitstekend toegankelijk en heeft geen faciliteiten nodig voor nog meer bezoek. De inrichting van het stukje beton dat ´Groene Verbinding´ wordt genoemd, wordt in het voorliggende document gepresenteerd met doorsnedes waarop grote bomen te zien zijn die op 1 meter grond 25 meter hoog zijn. Bomen hebben minimaal meer dan 2 meter grond nodig, eigenlijk 3. De berekeningen voor de vereiste draagkracht van het stukje beton voor een laag van 1 meter grond zijn nog niet afgerond. Vrijwel zeker is het in het geheel niet mogelijk om een laag van 3 meter aan te brengen. Toch doet de gemeente voorkomen alsof hier een ecologisch waardevol gebied kan ontstaan door foto´s van groene gebieden elders in het land te presenteren zodat mensen zullen denken dat het echt mooi wordt, in plaats van dat er een kaal stuk beton komt, in de wind en in de herrie van het er onder door razend verkeer en de daaruit opstijgende uitlaatgassen. Een plas water met riet lijkt hier adequater. Er wordt ook geschermd met het streven naar ´een gezonde stad´ maar dat wordt op geen enkele manier onderbouwd. Het wordt niet duidelijk waarom mensen bijvoorbeeld op een fietspad over Maarschalkerweerd zouden willen fietsen op een paar meter van de snelweg terwijl er honderd meter verder een aangenamer route is. Wat de gemeente te doen staat: = Het beste is om de A27 niet te verbreden want dit is een achterhaald plan, zonder duurzame effecten Verbreding zal zonder meer ten koste gaan van het landgoed vanwege verlaging van de grondwaterstand en toename van milieuverontreiniging; tevens ervaart alle verkeer zo´n 10 jaar file overlast door de werkzaamheden = Snelheid verlagen op de A27 tussen Lunetten en Rijnsweerd tot 80 km/u = De buitengrenzen van dit Rijksmonument en het Rijksmonument zelf onaantastbaar verklaren = De binnenring van de Waterlinie ontwikkelen als op zich staand fenomeen zodat de bevolking van Utrecht er een nieuwe recreatieplek bij krijgt als een doel op zich die geen verbindingen met andere gebieden nodig heeft = Geen nieuwe paden en lanen en banen aanbrengen ter verbinding van het Waterliniegebied ´Houtense Vlake´ en Maarschalkerweerd met landgoed Amelisweerd = Luisteren naar wat bewoners en belangengroepen zeggen en hen bijstaan in hun wensen om tot een daadwerkelijk gezonde stad te komen.

Rijvereniging Amelisweerd

Wij willen graag weten hoe er over inpassen wordt gedacht van de vereniging in de groene verbinding.

Jos Kloppenborg – Vrienden van Amelisweerd

Geachte raadsleden,

De Groene Verbinding. Leuk bedacht hoor.

Voor de verbreding van de A27 moeten – volgens het betreffende rapport van Copijn in opdracht van Rijkswaterstaat

<http://www.ikgaverder.nl/media/userfiles/media/planstudie%20Ring%20Utrecht/Bomenstudie%20Oostzijde%20A27%20Ring%20Utrecht%20bij%20Amelisweerd.pdf> – alleen aan de oostkant van de weg minimaal

354+194=548 bomen sneuvelen, waaronder eiken van minstens 150 jaar. En dan zijn de bomen aan de westkant, afgesneden door de A27 maar net zo goed historisch deel uitmakend van het landgoed

Amelisweerd, nog helemaal niet meegerekend. Het natuurlijk ook om meer dan bomen: bijzondere flora en fauna, als bekend is Amelisweerd in ecologisch en cultuurhistorisch opzicht een toplocatie. Het lawaai zal verder en dieper het bos indringen. Ja, ook wanneer dat dak er zou komen op die bak. Want de grootste

herrie komt van het gedeelte waar het dak nu juist ophoudt, waar de weg omhoog gaat richting het viaduct over de Kromme Rijn.

Is het 'dak op de bak' daar een compensatie voor? Natuurlijk niet. En het kan zelfs leiden tot een verdere aantasting van het gebied. Als ik beoogde doelen in de Collegebrief lees, krijg ik het gevoel dat de stad nog verder het bos indringt dan andersom. En, als gezegd, de continue verkeersdreun maakt van recreatie in Nieuw Amelisweerd, ook na realisatie van het 'dak op de bak' nog altijd geen pretje. Een fatsoenlijk geluidscherm is veel goedkoper en effectiever om het verblijf in Nieuw-Amelisweerd prettiger te maken. Terzijde: realisering van het 'dak op de bak' kost nog weer een stuk Amelisweerd om het bos er op te laten aansluiten. Omdat de weg vanuit de bak omhoog gaat, steekt het dak aan de noordkant boven het maaiveld uit.

Waarvoor is dit dan allemaal nodig? Dat lijkt mij duidelijk: het is het vergiftigd geschenk dat Utrecht wordt aangeboden niet als ecologische of recreatieve compensatie, maar als politiek/bestuurlijke schaamlap. Als cadeautje voor instemming met een plan, dat Utrecht en omgeving heel veel schade toebrengt.

En dat geheel onnodig is. Het nieuws van vandaag: het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving geven aan dat investeringen in snelwegen zich zelden zullen terugverdienen. Specifiek over de Ring Utrecht had het CPB deze conclusie al eerder getrokken!

De OTB procedure is inmiddels gestart. Samen met andere natuur-, milieu- en bewonersorganisaties zullen de Vrienden van Amelisweerd als het moet tot aan de Raad van State procederen. De Raad van Staten, die n.a.v. de bestemmingsplanprocedure in 1980 besloot, dat de breedte van de A27 zo beperkt mogelijk moest zijn, vandaar die bak. Van de gemeente Utrecht verlangen wij, dat zij zich niet laat chanteren door het Rijk. En dat eerst de uitkomst van de volledige juridische procedure en alle politieke ontwikkelingen wordt afgewacht, voordat inzet wordt gepleegd voor dit soort plannen.